

Engega a Catalunya un programa pioner en el món de gestió de l'RSE en la cadena de proveïment

Josep Maria Canyelles

El programa d'aprofundiment en la responsabilitat social està promogut per empreses i institucions catalanes, sota el lideratge de les Cambres i el suport de la Generalitat, i amb la direcció tècnica del Global Reporting Initiative, el referent mundial en elaboració de memòries de sostenibilitat

Aquest 2011, seixanta-cinc pimes catalanes més s'estan iniciant en la gestió de la Responsabilitat Social (RSE), apostant per ser més competitives i guanyant capacitat de rendir comptes de manera transparent a partir d'una millor gestió dels seus impactes en matèries sensibles per a la societat.

Fa tot just dos anys es va engegar el programa RSE.Pime, també amb el lideratge del Consell de Cambres i de la Generalitat de Catalunya, que va permetre que trenta empreses petites o mitjanes fessin un salt endavant en la gestió de l'RSE. Si en aquell programa eren les mateixes pimes les que mostraven l'interès a participar-hi, ara les pimes afectades hi seran per recomanació de grans clients seus. En aquesta ocasió les pimes gaudiran de l'oportunitat gràcies a la implicació i compromís de grans empreses amb qui tenen una relació rellevant.

El cas és que onze grans empreses catalanes (o amb una gran presència a Catalunya) participen en un programa pioner que pretén impulsar la incorporació de polítiques de la responsabilitat social al llarg de la cadena de subministrament.

En aquest procés, **les grans empreses participen com a mentores de les pimes proveïdores**. Aquest acompanyament enfortirà les relacions comercials entre les grans empreses i les seves empreses proveïdores.

Traccionar la cadena de proveïment

Fomentar l'RSE al llarg de la cadena de proveïment ha esdevingut un dels grans reptes que té aquest enfocament de gestió, tant per raons pràctiques com més conceptuals.

En primer lloc perquè no es pot garantir la condició de sostenibilitat o ètica d'un producte si no es pot garantir la traçabilitat de les pràctiques socialment responsables al llarg de la cadena. Una empresa que aspiri a gaudir de ciutadania corporativa ja no pot mirar cap a una altra banda quan se li qüestionen les pràctiques "riu amunt" sobre les quals no té responsabilitat legal però sí de caràcter social.

Però també és un repte perquè forma part de l'RSE d'una companyia estendre la sensibilitat i el compromís social entre els seus grups d'interès, fet que, a més, ajudarà a generar més valoració de l'RSE en entorns cada cop més amplis.

Moltes empreses no saben per on començar

Arrossegar o traccionar les empreses proveïdores cap un model de gestió que integri l'RSE és una necessitat que, si no s'aborda amb major determinació, és perquè no se sap com procedir. Client i proveïdor es poden veure confosos pel fet d'abordar aspectes que

no han format part de la relació comercial habitual. De vegades també es parteix de la creença que pot ser un procés massa feixuc, massa intervencionista o bé massa costós.

Per això, ara mateix és oportú que una iniciativa de foment de l'RSE posi el focus en aquesta necessitat, mostrant com cal procedir tècnicament de manera eficient i amb una integració que en redueixi els costos, i mostrant com aportar millores a totes dues bandes fent que les pimes participants sàpiguen apreciar el valor de la proposta i fent-s'ho seu com una oportunitat.

L'oportunitat d'un programa pioner

tRanSparEncia és un programa **pioner a nivell mundial**, que és impulsat per un organisme de referència com el Global Reporting Initiative (GRI). Si bé fins ara s'havia posat en marxa per mitjà d'acords entre GRI i alguna gran empresa, aquest és el primer cop que es porta a terme amb una perspectiva territorial, és a dir, activant tot aquest conjunt d'institucions, grans empreses i pimes del territori.

És un orgull i no és cap casualitat que GRI hagi triat el nostre país per a fer aquesta primera experiència, ja que Catalunya és un dels territoris del món amb més empreses compromeses en RSE.

Focalitzar la cadena i el territori

Valorem que la realització amb èxit d'aquest programa pot tenir una gran rellevància i, a més, cal fer les següents consideracions:

- Cada cop més, en el món, no competeix una empresa contra una altra empresa sinó una cadena de valor contra una altra cadena de valor. Si afirmem que l'RSE té un valor estratègic per a les empreses, ens cal re situar el focus de l'RSE tot atorgant un gran significat a l'RS de la cadena de valor.
- Complementàriament, en el món, també podem afirmar que competeixen territoris contra territoris, fet que té una especial rellevància en el cas de les pimes, amb una marca-reputació més determinada per la marca de país. Seguint aquest raonament, l'RS aplicada al territori també tindrà una rellevància creixent, tendint cap a la gestió de territoris socialment responsables.

La iniciativa que ara es posa en marxa s'orienta explícitament vers el primer punt, la gestió de l'RSE en la cadena de proveïment. Però també té una derivada indirecta, centrada en el fet de la construcció d'un territori socialment responsable, on no solament hi hagi moltes empreses gestionant la seva RSE sinó abundància de processos de diàleg entre grups d'interès, integrats en cadenes de valor i clústers i, anant més enllà, amb capacitat per a abordar sinèrgicament els reptes del territori i de convertir l'RS en un atribut d'aquest territori.

Nogensmenys, a Catalunya hi trobem moltes pimes gestionant la seva RSE. Com a mostra, s'hi fan més d'un cinc per cent de les memòries GRI del món, tot un rècord fruit de les iniciatives portades a terme i de la quantitat de pimes que han entrat en aquest model. Tot plegat mostra la proactivitat en RSE fet que es pot correlacionar amb models avançats de gestió i capacitat de gestió del canvi per adaptar-se a nous requeriments de la societat.

RSE de les pimes

Moltes pimes ja estan portant a terme pràctiques que s'ubiquen dins el paraigua de l'RSE, malgrat que sovint no les hagin concebudes com a tals, o que no disposin d'un enfocament més integrat.

El gran salt es produeix quan un empresari o empresària descobreixen que aquest comportament responsable pot ser una gran estratègia de creació de valor i de posicionament, i que aporta l'oportunitat de crear llaços de confiança amb els seus interlocutors, des dels treballadors, socis i clients, fins a l'administració, els finançadors i la comunitat.

Motivació de les pimes dins la cadena

Si a l'RSE.Pime, les empreses podien valorar que tenien una responsabilitat directa davant la societat, ara aquestes altres pimes poden sentir que la seva responsabilitat queda diluïda i oculta darrera la cadena de proveïment. Aleshores, per què aquestes pimes podrien tenir interès a prendre-hi part, més enllà de quedar bé amb uns grans clients?

- La idea important és que farà possible identificar els riscos operatius i estratègics respecte a l'evolució de la societat, i identificar les diferències entre la pime i l'empresa client, convertir-vos en una empresa proveïdora de referència per als vostres clients millorant-hi les relacions a llarg termini.
- En concret, el projecte permetrà participar en accions formatives certificades pel GRI i rebre un suport individualitzat en forma de consultoria d'RSE.
- També permetrà formar part d'una xarxa d'intercanvi de pràctiques a nivell local i mundial, i guanyar visibilitat com a part d'una iniciativa global per augmentar la transparència en la de la cadena de subministrament, identificant-vos com una empresa compromesa amb una competitivitat més responsable i sostenible.
- Finalment, la pime amb unes bones pràctiques d'RSE estarà més capacitada per a actuar en el mercat, captar nous segments de clients o fidelitzar els actuals, tenir la confiança dels grups d'interès, millorar la credibilitat.

En resum: disminuirà riscos, us aportarà coneixement, us aportarà prestigi, us farà més competitives.

Una gran oportunitat per a les pimes ben gestionades

L'RSE és un enfocament útil per a empreses ben gestionades i amb una cultura organitzativa avançada. Dit d'una altra manera, **no hi ha empreses mediocres que parlin d'RSE!** Les empreses que opten per l'RSE són organitzacions que abans han treballat molt en la qualitat, en els processos ambientals, en la qualitat laboral, i **hi ha un moment que fan el pas d'un model d'excel·lència empresarial clàssica a un model d'excel·lència social.**

El nombre d'empreses que fan aquest pas és cada cop més important entre les que compleixen les condicions bàsiques que hem esmentat, a les quals encara hi afegiríem altres condicions necessàries com un **lideratge** intern sòlid, una orientació a la **gestió del canvi** guiada per una **visió**, una orientació **missional** a la creació de valor que no s'entengui únicament en clau de beneficis immediats...

Posar com a objectiu **que les millors empreses vagin abraçant l'RSE és el veritable objectiu**, i no solament en termes de realitat sinó també perquè aquesta ha de ser l'estratègia: **fer que les empreses líder, les més dinàmiques, les més avançades, les millors, siguin empreses socialment responsables, perquè aquestes són les que arrossegaran les altres** i perquè és la manera de demostrar per la via pràctica que fer les coses bé aporta beneficis sostenibles.

El programa **tRanSparEncia** els oferirà suport perquè incorporin sistemes de gestió basats en l'RSE mitjançant la realització d'accions de formació i oferint recursos i suport perquè les pimes puguin iniciar i continuar un procés de presentació d'informes, i millorar la seva gestió de la sostenibilitat i el rendiment.

Fruit d'aquest procés, es fomentaran unes **relacions empresarials estables i respectuoses amb les persones i el medi ambient.**

Llegir més:

L'RSE, un repte també per a les petites i mitjanes empreses!

www.collaboratio.net/mm/File/ca/RSE.Pimes.doc

La responsabilitat social de les pimes, entre la crisi i les oportunitats

www.collaboratio.net/mm/File/ca/Art.jmcanyelles_RSE_pimes.pdf

Aquest article es troba disponible a:

www.collaboratio.net/mm/File/ca/Art.jmcanyelles_Transparencia.pdf

* **Josep Maria Canyelles** jmcanyelles@collaboratio.net, promotor del *think tank* www.ResponsabilitatGlobal.com. Assessora empreses, governs i organitzacions. És assessor tècnic de la Cambra de Comerç de Barcelona. Col·labora amb l'Associació per a les Nacions Unides. Coordinador de la Comissió RS de l'Ass. Cat. Comptabilitat i Direcció www.accid.cat i col·labora amb diferents universitats. Promou **collaboratio**, iniciativa per als TSR